

[Jørgen Jørgensen.]

Tilslutning til, at de blev sikret i en vis Højde. Vi har paa andre Omraader givet vor Tilslutning til Prishævning paa Hjemmemarkedet for Landbrugets Produkter. Og naar disse Foranstaltninger i Dag ikke eksisterer for Kornets og Smørrets Vedkommende, har Venstre og Konservative ene og alene Ansvar for det. Der har foreligget Lovforslag om Forlængelse af de paa-gældende Love, men de to Partier har i Kraft af deres Stilling i Landstinget hindret deres Gennemførelse.

Vi har heller ikke stillet os uvillige til at yde Støtte til Landbruget ved en Lettelse af Skatterne. Vi har været med til at gennemføre betydelige Tilskud til Kommunerne for at bringe Skatterne ned. Vi har været med til at gennemføre en Nedsættelse af Amtsskatterne i betydeligt Omfang, som Landbrugerne og andre har haft Nytte af. Vi har paa alle Omraader vist vor Villighed til at gaa med til Foranstaltninger for at støtte Landbruget.

Men vi har paa samme Tid hævdet det, som var Hovedpunktet for os, og som vi maatte mene til syvende og sidst blev det afgørende for Tusinder af Landmænds Økonomi: at Spørgsmaalet om Landbrugets Gæld blev taget op til Drøftelse, at Landbrugets Rentebetaling blev bragt ned paa et Niveau, der svarede til, hvad Landbruget under de givne Forhold var i Stand til at bære. Paa alle Omraader i disse Aar, hvor Foranstaltninger over for Landbruget har været drøftet, er der fra Regeringen og Regeringspartierne givet Tilsagn om og stillet Forslag om Støtteforanstaltninger, der betød mere for den kriseramte Landmand end noget af det, Oppositionen i dette Ting har stillet Forslag om, og al den Tale om, at Regeringen og Regeringspartierne har stillet sig uvillige til Støtteforanstaltninger over for Landbruget, savner enhver saglig Begrundelse.

I halvandet Aar har Venstre og Konservative været i Stand til at hindre, at de gældbetyngede Landmænd fik gennemført en Rentelettelse, som betød en Nedsættelse af deres Renter paa 1 pCt. eller endda mere i de 3 foregaaende Terminer. Naar mange Landmænd i Dag staar med betydelige Restancer, som de har meget vanskeligt ved at klare, fra de sidste halvandet Aar, saa kan de i meget betydelig Grad takke Venstre og Konservative for, at disse Restancer er saa store. Hvis de Forslag, der blev stillet i Efteraaret 1931 og i Aaret 1934, var blevet gennemført, vilde en meget betydelig Del af danske Landmænds Rente-

byrde have været sat ned til praktisk taget den samme Rente, Statshusmændene betaler, efter at deres Udgifter er omregnet efter Konjunkturerne, en Rente, der laa omkring ved 3 pCt.

Naar der samtidig fra Venstres og Konservatives Side, men vel navnlig fra Venstres, fremhævedes den store Ulighed i Vilkaarene for Landbefolkningen og Bybefolkningen, saa lyder det mærkeligt at høre det fremhævet særlig fra Venstre, som, hver Gang der har foreligget et Forslag i Forbindelse med Rentelettelse om, at Byernes Grundejere skulde afgive denne Lettelse i Form af Afgift eller paa anden Maade, har hindret, at dette blev gennemført, samtidig med at Partiet Landet over har Frejdighed til at fortælle, at de vil bidrage til at skabe økonomisk Udligning mellem Land og By.

Udgangspunktet for, at Lovgivningen begyndte at beskæftige sig med Fastsættelsen af Renten, er en fælles Henvendelse fra Landbo- og Husmandsforeningerne af Januar 1933, hvori disse to Organisationer henstillede til Rigsdagen at søge gennemført ved Lovforanstaltning, at Indlaansrenten i Banker og Sparekasser blev sat ned til 2½ og 3 pCt. Naar man nu fra mange Sider har beklaget sig over, at Rigsdagen blandede sig i Spørgsmaal om Renten — hvad man navnlig har gjort fra konservativ Side —, saa vil jeg sige, at det havde været mere nærliggende, om Erhvervene gennem deres Repræsentation i Pengeinstitutternes Ledelse selv havde sørgt for at bringe Renten ned paa et Niveau, som Erhvervene var i Stand til at bære. Men det gjorde de jo ikke. Det var ud fra denne Erkendelse, at der fra Landbo- og Husmandsforeningerne og fra Repræsentationer for andre Erhverv skete Henvendelse til Rigsdagen om ved Lovgivningsforanstaltninger at sørge for, at Renten blev sat ned.

Beklagelsen over, at Staten har blandet sig i Erhvervenes Forhold paa dette Omraade, vender derfor tilbage mod den Ledelse i Banker og Sparekasser, der ikke i tilstrækkelig Grad tog Hensyn til berettigede Krav fra Erhvervene om at faa Rentelettelse paa en Tid, da deres økonomiske Vanskeligheder var store.

Rentelettelsen i 1933 har haft sin store Betydning. Den kunde have været fortsat i betydelig videre Omfang, end Tilfældet er blevet, hvis man i Rigsdagen havde stillet sig imødekommende over for Forslag, der blev forelagt af Regeringen i Efteraaret 1933. Men ogsaa da hindrede man fra Venstres og konservativ Side en virkelig Let-